

Het Zondagochtend Concert

14 september 2025 - Kleine Zaal - 11.00 uur

Alim Beisembayev, piano

Domenico Scarlatti
1685-1757

Sonate in d, K 213 (1756-1757)

Maurice Ravel
1875-1937

Valses nobles et sentimentales (1911-12)
Modéré, très franc
Assez lent, avec une expression intense
Modéré
Assez animé
Presque lent dans un sentiment intime
Vif
Moins vif
Epilogue: Lent

Frédéric Chopin
1810-1849

24 Préludes, op. 28 (1835-39)

Steun ons

Draag bij aan de toekomst van Het Concertgebouw, nu of later.
concertgebouw.nl/steun-ons

ONTDEK MEER

Op concertgebouw.nl/ontdek gaat een wereld voor u open.
U vindt er video's, interviews, verhalen, podcasts, concert-registraties en nog veel meer.

Verwacht in Het Zondagochtend Concert

12 okt - Kleine Zaal

Schuberts mooiste liederen door bariton Michael Wilmering

19 okt - Grote Zaal

Ravels *Bolero* en orkestrale verhalen

26 okt - Grote Zaal

Mozartochtend met Nikola Meeuwsen en Concertgebouw
Kamerorkest

23 nov - Kleine Zaal

Strijkkwartetten van Poulenc en Beethoven door Javus Quartett

Zien we u binnenkort weer terug op zondagochtend?

De volledige concertagenda vindt u op concertgebouw.nl/zondag.

Deel uw concertbeleving op social media! [#concertgebouw](https://twitter.com/concertgebouw)

Het Zondagochtend Concert wordt
elke week door AVROTROS rechtstreeks
uitgezonden op NPO Klassiek.

Van Domenico Scarlatti wordt weleens gezegd dat hij minder bekend is dan zijn tijdgenoten Bach en Händel, omdat hij eenzijdiger zou zijn geweest. Negentig procent van zijn bewaard gebleven werken bestaat uit korte pianosonates. Daarmee doet men Scarlatti echter tekort: een groot deel van zijn andere composities, waaronder opera's en oratoria, ging verloren bij een aardbeving in Lissabon.

Misschien had Scarlatti de pech dat hij zijn ruim 560 sonates componeerde in Spanje en Portugal, destijds niet bepaald de centra voor klassieke muziek. De sonates waren bedoeld als oefenstukken voor de Portugese prinses Maria Barbara, die later koningin van Spanje werd. In de afgelopen decennia is steeds duidelijker geworden hoe rijk Scarlatti's sonates zijn aan kleur, ritme, stemming en melodie. Allerm minst eenzijdig dus! De energieke sonate in dit concert is daar een fraai voorbeeld van.

Franse Weense walsen

Het korte klavierstuk zou in de eeuwen na Scarlatti nog een lange, boeiende ontwikkeling doormaken. Zo componeerde Schubert er vele. Met zijn walsen was hij een pionier in dit genre. Schuberts *34 Valses sentimentales* en *12 Valses nobles* inspireerden Maurice Ravel

tot het componeren van zijn *Valses nobles et sentimentales*. De titel geeft al aan dat Ravel geen onderscheid maakte tussen adellijke en sentimentele dansen. Hij schreef zijn walsen op een eigen, Franse wijze: elegant, sensueel en soms dissonant. Je zou het een verfrissende, bijtende blik op de Weense wals kunnen noemen. Na zeven walsen vol contrasten in karakter, tempo en dynamiek volgt een epiloog, waarin fragmenten van de voorgaande walsen klinken. Ravel was tevreden: 'De walsen laten een heldere schrijfstijl horen die de harmonie kristalliseert en de muziek aanscherpt.'

Chopins 'best of'

Dé meester van het korte pianostuk was echter Frédéric Chopin. Een bijzonder hoogtepunt in dit genre vormen zijn *24 Préludes*. In de woorden van de befaamde Amsterdamse pianopedagoog Jan Wijn: 'Elke prelude van Chopin is een klein wonder.'

Chopins preludes zijn geïnspireerd op *Das wohltemperierte Klavier* van Bach, aangezien ook hij alle 24 toonsoorten gebruikte. Wel deed hij dat in een andere volgorde: waar Bach in zijn toonsoorten telkens een klein stapje omhoog ging, koos Chopin eerst voor de majeur- en mineurtoonsoort zonder kruizen en mollen (C-groot en a-klein), vervolgens

de toonsoorten met één kruis (G-groot en e-klein), daarna twee kruizen, drie, enzovoort. Bovendien liet Chopin de oorspronkelijke betekenis van het woord prelude – voorspel – los; het werden zelfstandige stukken.

Waarschijnlijk speelde Chopin nooit meer dan vier preludes in één concert, maar tegenwoordig worden ze vaak als geheel uitgevoerd. Dan blijkt pas hoe gevarieerd ze zijn. De beroemde, mijmerende vierde prelude, met dalende melodie en dissonante akkoorden, vindt pas in de allerlaatste maat zijn oplossing. Dit vormt een scherp contrast met de jubelende vijfde prelude, waarna de zesde juist weer een oase van rust biedt. De beroemdste en langste prelude is de vijftiende, die later de bijnaam 'Regendruppel' kreeg. Chopin zelf gaf zijn stukken geen titels, in tegenstelling tot zijn tijdgenoten Schumann en Liszt. Het blijft dus gissen naar wat hij precies in gedachten had bij de preludes, óf hij iets concreets in gedachten had. Toch lijkt het dramatische slot van de laatste prelude betekenisvol. Chopin voltooide het werk op Mallorca, waar hij met zijn geliefde George Sand overwinterde. Hij leed aan tuberculose, en door aanhoudende regen en vochtige verblijfplaatsen werd zijn zwakke gezondheid op de proef gesteld. De dramatische loop naar

beneden, aan het einde van de laatste prelude, wordt gevolgd door driemaal de laagste D van de piano, zeer sterk aangeslagen. Deze noot heeft niets meer te maken met melodie, liefde of een mooie klank – eerder lijkt het een onverbiddelijke doodsklok.

Alim Beisembayev

Bij Alim Beisembayev (1998) zijn al deze korte pianostukken letterlijk in goede handen. Sinds hij vier jaar geleden de Leeds International Piano Competition won, is hij niet meer weg te denken van de internationale podia. 'Er is geen pianist onder de dertig jaar die ik liever hoor', schreef *The Telegraph* over zijn poëtische spel. De reacties op zijn opname van alle twaalf *Études d'exécution transcendante* van Liszt waren al even lovend. Beisembayev, afkomstig uit Kazachstan, volgde zijn pianostudie in zijn huidige woonplaats Londen. Vorig jaar maart debuteerde hij in de Kleine Zaal.

Bart de Graaf